UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

C ante U

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

moꝛis ligni gelu ⁊ hmõi. Vñ incruſtare marmoꝛe dicimus parietes q̄ externe tabulis marmoꝛeis veſtiunť. Vir. li. ge. ꝯcreſcunt ſubitę currenti in flumine cruſtę. Ply. cruſtas parietũ exciſas tabulis marginatis incluſas eſſe. Huius diminutiuũ eſt cruſtula. Iuue. Nos colaphũ incutimus lambẽti cruſtula ſeruo. Cruſta ẽt dr̄ quã vulnus ſeu vlcus ducit qñ ſolidať: qua detracta fere remanet cicatrix.

Cruſtũ eſt eoꝝ q̄ comeduntť: vt ſit pars panis vel placẽte vľ alterius edulij. Virg. Patulis nec parcere q̄dris fatalis cruſti. Vñ per diminutionẽ Cruſtulũ. Hoꝛ. vt cruſtula blandi doctoꝛes elementa velint vt diſcere pꝛima. Qd̄ genus dulciarij eẽ putat Poꝛphirio. Inuenitur tñ Cruſta ⁊ cruſtula dici de his quę comedũtur. Hiero. in Exo. Tolle panes azymos et cruſtulam abſq; fermento. Var. de lin. la. Cruſtulũ a cruſta pultis: coq; vt coꝛium exuritur cruſta dicta.

Cruſtare. a quo Incruſtare: ſignificat cruſtam ducere ſeu applicare. vñ Cruſtati parietes. i. cruſta marmoꝛis intecti. Secabãtur enĩ marmoꝛa in laminas ⁊ parieti apponebãť. Primus apud romanos. Mamura ęques domus ſuę parietes legiť e foꝛmijs in Celio monte operuiſſe. hinc vaſa q̄ vitreis cruſtis tecta ſunt: cruſtata dicuntur.

Cruſtarius q̄ incruſtat. Ply. habuit ⁊ teucer cruſtarius famã.

Cruſtarius. a. um. qđ ad cruſtas pertinet. Unde cruſtarię tabernę: quibus cruſtata opera venduntur.

Crypta ſubterranea cauerna: vel teſtudo ab κρυπτο verbo gręco quod eſt occulto. Iuuena. Et ſolitus medię cryptam penetrare ſuburrę.

Crypto poꝛticus nomẽ cõpoſitũ ex gręco latinoq; ⁊ ſigt̄ ſubterraneas poꝛticus cũ amplis feneſtris q̄bus refrigerandi gr̄a per ęſtatẽ vtimur. Pōt ẽt dici poꝛticus vndiq; ſepta ⁊ q̄ſi ſapimento parietũ abſcõdita tanq̄ ſubterranea. Ply. in epl'is. Subeſt crypto poꝛticus ſubterraneę ſil'is ęſtate incluſo frigoꝛe riget: ꝯtentaq; aere ſuo nec deſiderat auras nec admittit. Hinc crypticus. a. um. qđ ſigt̄ occultum ⁊ ſubterraneum. Sidonius. Potens antiquitus crypticis arcubus foꝛnicauit. Iul. Firmicus crypticos homines appellat ſecreta fideli taciturnitate cuſtodientes.

Cryſtallus: fęmi. gñis. ⁊ cryſtallum dr̄ ex κρυος quod eſt gelu ϛελλω contraho. ita vt gelu concretum cryſtallum dicať. Nam vt ſcribit Ply. ex gelu vehementioꝛe concreto naſcitur. Non alibi certe reperitur q̄ vbi hibernę niues rigent: glaciemq; eſſe certuz eſt. Hinc criſtallinus. a. um. penul. coꝛ. Mar. Frangere dum metuis cryſtallina frangere peccas. Iuue. grandia tolluntur cryſtallina maxima rurſus murrina: deinde adamas notiſſimus ⁊ beronices.

Cteſiphon pe. coꝛ. nomen architecti q̄ tẽplũ Dianę ępheſię traditur extruxiſſe: opus mirabile ⁊ toto oꝛbe celebꝛatũ. qđ poſtea ab Eroſtrato incenſuz fuit hac tñ de cã: vt ob aliqđ facinus noĩareť. rurſuſq; oꝛnamẽtis muliebꝛibus collatis ędificatũ. vide ĩ dictiõe Epheſus. Itẽ chteſiphon locus parthorũ. Stra. lib. xvj. Sic hꝫ: ꝓpe ſeleuciã vicus maximus ẽ noĩe chteſiphon: in quo parthoꝛũ reges hyemabãt. Hic vicus ciuitatis potentiã ac magnitudinẽ hꝫ adeo vt parthoꝛum multitudinem ⁊ apparatũ omnem recipiat ac venalia ac neceſſaria artificia illis ſuppeditet. Quin ⁊ chteſiphontem babylonici regni caput fuiſſe Ply. lib. vj. ſcribit.

C ante V

Cubo. as. bui. itum. cuius cubatio nõ cubitio: ſicut ⁊ eius cõpoſita quę tã pꝛimę q̄ tertię ꝯiugationis ĩueniunť: vt Accubo as. ⁊ accũbo is. Decubo as. ⁊ Decũbo is. Incubo. as. ⁊ Incũbo. is. Recubo. as. ⁊ Recũbo. is. Occubo. as. ⁊ Occumbo is. Virg. Nec adhuc crudelib' occubat vmbꝛis. i. iacet moꝛtu'. Idẽ. Seu verſare dolos: ſeu certę occũbere moꝛti. Secubo as. ⁊ ſecũbo is. qđ eſt ſeoꝛſum ⁊ ſeperatus cubo. Pꝛop. Miles depoſitis annoſus ſecubat armis. Liu. li. xxxix. Per iocũ adoleſcens vetat eã mirari ſi per aliquot noctes ſecubuiſſet religiõis ſe cã: vt voto pꝛo valitudine ſua facto libereť. Habet tamẽ cumbo aliq̄ cõpoſita quę nõ hꝫ cubo: vt Diſcumbo: qđ eſt cibi capiendi gratia iaceo: non diſcubo. Pꝛocumbo non pꝛocubo. Sil'r cubo hꝫ aliqua cõpoſita q̄ nõ hꝫ cu[mbo] vt excubo nõ excũbo. Supercubo nõ ſupercũbo. Eſt a[utem cu]bare iacere: ⁊ ꝓpꝛie egrotoꝝ eſt. Hoꝛa. Cubat hic in vall[e Qui]rini. i. ęgrotat: ſicut interpꝛętes exponunt. Idẽ Trãſtybe[rim] longe cubaris ꝓpe Cęſaris hoꝛtos. Ci. lib. ij. tuſ. Itaq; n[ar]rabat eũ grauiter ⁊ copioſe de ipſo nihil eẽ bonũ niſi q[đ ho]neſtũ eſſet cubantẽ diſputaſſe. Col. lib. vij. cubitoꝛẽ boue[m ap]pellat qui ſępe decũbit ex paruicaci ꝯtumacia. Qđ q̄dẽ [...] famę ⁊ ſiti tollendũ eſſe cẽſet: non igni alijſue toꝛmentis.

Cubito. as. frequentatiuũ. Ci. ꝓ Cęlio. Et ꝑ nocturnos q[uos]dã manes metu tecũ ſꝑ puſio cũ maioꝛe ſoꝛoꝛe cubitauit.

Cubatus tus ipſa cubandi actio. Plyni. Si in cubatu tonu[erit] omnia pereunt.

Cubile penultima pꝛoducta lectus. q in eo cubetur. Et cubi[lia] loca in quibus ferę cubant.

Cubiculũ. locus in quo cubile ſterniť vt ibi ſuꝑ cubeť. Se[n.] ad Lucil. Quid ꝓſunt multa cubicula: in vno iacetis.

Cubicularius. qui in cubiculo miniſtrat. Cice. hunc veſtri [...]toꝛes hunc cubicularij diligunt.

Cubiculare. qđ ad cubiculũ ꝑtinet: vt veſtis cubicularis: q[ua cu]biculis vtimur. ⁊ cubicularis lectus apud Ci. li. v. tuſ. leg[itur].

Cubitus ⁊ cubitũ: vtroq; mõ dr̄ curuatura bꝛachij vbi lac[ertus] iungiť. Et accipiť Ply. li. vij. Inuenim' in monumẽtis [...] mine cautimenos filiũ ĩ tria cubita triẽnio accreuiſſe ꝑ m[en]ſura cubiti. Hier. li. iij. Re. Dom' quã ędificauit rex Salom[on] dñō hẽbat ſexagĩta cubitos in lõgitudine. Aug. Qui iden[...] videnť cõputare niſi trecẽta cubita lõgitudinis. Cõſtat a[utem cu]bitũ ex ſex palmis digitiſq;. xxiiij. vt auctoꝛ eſt Victru. li[...] Seſq̄pes: h' eſt pes vn' cũ dimidio facit cubitũ. Pes ẽ ſe[...] ꝑs altitudinis ĩ coꝛꝑe nr̄o: cubitus q̄rta: Eſt p̄terea cubit[us] regius q̄ maioꝛ ẽ cõi cubito trib' digitis: ſicut refert Herod[otus] lib. j. Eſt ⁊ cubitus geometricus q̄ tñ vꝫ quãtũ ſex nr̄a cubi[ta] vt Oꝛige. ⁊ Auguſt. tradiderũt. Cubit' in coꝛꝑe humano [...] in quo decẽs flexura bꝛachioꝝ: ſic dict' q ſupꝛa eũ cubare ſo[leamus]leamus. A cubitus ꝓ mẽſura fit adiectiuũ cubitale. Inuen[itur] etiã ſubſtantiuũ Cubitale pꝛo oꝛnamẽto cubiti. Hoꝛ. ĩ Se[r.] Ponas inſignia moꝛbi. Faſciolas cubitale focalia.

Cubus. Vide in dictione Teſſara.

Cucubo as. penultima coꝛrepta. pꝛopꝛiũ ẽ vocis noctuę. Ouid. Noctua lucifuga cucubat in tenebꝛis.

Cucurio is. penultima pꝛoducta. galloꝛuꝫ pꝛopꝛium eſt. Idem Cucurire ſolet gallus gallina gracillat.

Cuculus pe. coꝛ. ⁊ Cucullus ꝑ duplex. ll. auis nota. Mar. Qui nis ꝑ plures cuculus cãtauerit annos. Hoꝛ. ĩ Ser. Cui ſęp[e] viatoꝛ ceſſiſſet magna cõpellãs voce cuculũ. Cucullus eti[am] gñs veſtis ẽ. Iuue. Sumẽ nocturnos meretrix anguſta cucullos. Vñ ꝯſtat fr̄es nr̄os heremitanos male vti h' vocabulo cuculla fę. gñe. Sũt q̄ accipiant cucullũ pꝛo nautico aut ruſtico tẽgmine ad arcendas pluuias. Col. Cultã veſtitãq; familiã magis vtil'r q̄ delicate hẽat munitã diligẽter a vento pluuiaq; q̄ cuncta ꝓhibenť pellibus manicatis: centonibus ꝯfectis: vel ſagis cucullis. Iuue. Cõtentuſq; illic veneto duroq; cucullo. Suidas. κοκκυξ εἶδος ορνέου ὅταρ ηαιρ κοῦκκος. Itaq; cum cuccus gręcum ſit nomẽ cucculus eſt dactylus duplo. cc. in pꝛima.

Cuculio vt Iul. Capitolinus docet eſt gñs pilei viatoꝛiuꝫ quo capite ob tecto vagari nocte ſolẽt. Apđ catonẽ de re ruſ. vi[detur] accipi ꝓ cucullo cũ ĩquit: q̄ opa ꝑ himbꝛẽ fieri potuerint nouos fieri cẽtones cucullioneſue familiã opoꝛtuiſſe ſarcire.

Cucumę. pe. coꝛ. vaſa ęnea ſunt ad calefaciendum aquã. Amb. Dij tui aut ęrei ſunt ex quibus cucumę melius fiunt ad vſus hominum. Petronius arbiter in ſaty. Frangitur ceruix cucumę ignemq; valeſcente reſtringuit.

Cucumer. ⁊ cucumis pe. coꝛ. a curuoꝛe dr̄. Virg. ĩ geoꝛ. Creſceret ĩ vẽtrẽ cucumis nec ſera comãtẽ. Cucumeres q̄ſi curuimeres. Hi pepones ẽt dici putãť q̄ ĩ cibis ĩpẽſius refrigerãt: aluũq; molliũt. ſꝫ Hier. ĩ li. numeri diuerſos oñdit cucumẽ ⁊ pepones cũ ait: ĩ mẽtẽ nobis veniũt cucumeres ⁊ pepones

Cucumerariũ: locus in quo ſunt cucumeres: vt apud Eſaiam Derelinquet filia ſyon vt vmbraculũ in vinea: ⁊ ſicut tugurium in cucumerario. Pro tugurio Cyprianus cuſtodiariũ poſuit. Solet enĩ fieri tuguriaculum in quo cuſtos vigil obſeruat ne cucumeres auferantur ex cucumerario.

Cucurbita, ꝓprie auguria eſt. Sed apud celſum cucurbitam ⁊ per diminutionẽ cucurbiticulã eam appellari legimus que nunc vulgo Uẽtoſa dicitur. Hac vtuntur medici ad ſanguinem leui ſacrificatione educendum.

Cudo. is. cuſi. ⁊ cudi a cędendo vt ꝗbuſdã videt̃. Uirg. Ac primũ ſilicis ſcintillã excudit achates. Ser. i. feriẽdo elicit. Nã cudere ferire eſt. Uñ ⁊ incus dꝛ ꝙ illic aliꝗd cudam⁹. i. feriamus. Cudit̃ pecunia dũ iꝓrimit̃. Ter. in heau. Argẽtuꝫ cudo qđ tibi dem. Hier. Per trãſlationẽ cudere ꝓ cõponere viſus eſt. Cũ ⁊ eandẽ inꝗt ĩ multis feſtiuitatib⁹ multoꝝ ſcõꝝ patrũ ſtudia miro cuderint eloquio. Paſſiuũ ꝓtulit. Ter. ĩ Eu. At enĩ iſtęc cudet̃ faba. Qđ eſt in me hoc malũ recidet: ĩ me hęc vindicabit̃ culpa. Ut laborat ſolũ in quo cudit̃. i. batuit̃ faba cũ ſiliquis exuit̃. Uel ꝙ ꝗdã male coctã fabã ⁊ ꝗ nõ maduerit: ſꝫ dura permãſerit ſupra caput coqui velut ipſi irati granũ ſaxo cõminuũt: tũ vniuerſum malũ ad coquũ peruenit. Huius cõpoſita ſũt. Acudo. Excudo. Incudo. Procudo Percudo. ⁊ Recudo qđ eſt iterum cudo. Uar. Ut hi ſolent qui vetera metalla recudunt ⁊ habent pe. pro.

Cuſo. as. frequentatiuum a cudo a quo Accuſo excuſo: incuſo ⁊ recuſo.

Cuias. ſigt̃ vnde ⁊ non tantũ patriã gentẽ nationẽq; innuit: vt apud Ci. lib. v. tuſ. Socrates quidẽ eum rogaret̃ cuiatem ſe eſſe diceret. Mũdanũ inꝗt. Totias enĩ mũdi ſe ĩcolã ⁊ ciueꝫ arbitrabat̃: ſed ẽt partes ⁊ ſectam: vt cuiates phi vos eſtis: ſtoyci: ne an epicurei. Sic nr̃as ⁊ vr̃as. Ci. non ſolũ etiã iſta veſtra oratoria ſed ⁊ hęc etiã leuia noſtratia. Dicitur ⁊ cuiatis cõmuni genere. Uñ apud Plau. frequẽter legitur. Cuiatis eſt. i. cuius patrię ⁊ gentis. Actius. Qui neq; cuiatis eſſet nunq̃ potuimus multa rogantes ſcire.

Cuius. a. um. quod antiqui per q. Quius ſcribere ſolebant. refertur ad perſonam hominis. Uirgi. Dic mihi da męta quium pecus? an męlibei.

Culcitra ad quietem paratur: dicta ꝙ in ea tomentum vł ſagũ aliudue quid inculcetur. Non eſt ergo quę ſuper nos habetur cum dormimus ſed ſuper quã quieſcimus. Ci. li. iiij. tuſ. Eripiamus huic ęgritudineꝫ quo modo collocemus in culcitra plumęa pſalteriam abducamus.

Culex. generali nomine vermiculi parui alati culices dicuntur Hos gręci canopas vocant. Unde ⁊ canopęum.

Culeus. vter. ſiue ſaccus. lino vel canabe vel corio factus: ab occudẽdo. i. claudẽdo. Eo vtimur ad portãda frumenta. Ply. li. vij. Junius valẽs meruit in p̃torio diui Auguſti centurio vehicula cũ culeis donec exinanirẽt̃ ſuſtinere ſolitus. In eo ẽt ſceleſtiſſimi hoĩes cũ ſimia ⁊ gallo ⁊ ſerpẽte ĩcluſi in mare iaciebant̃. Uñ Juue. Quis tã ꝑditus vt dubitet ſenecã p̃ferre neroni: cuius ſupplicio nõ debuit vna parari ſimia nec ſerpens vnus nec culeus vnus. Eſt ⁊ culeus nomẽ mẽſurę cõtinẽtis ꝗdraginta vrnas: vt eſt apud. Ply. ⁊ Col. Hinc ſuſquiculeare dolium ſexaginta vrnas capiens. A gręco id nomen tractum. Uaginas enim κουλεους appellant.

Culullus. calix fictilis quo in ſacris vtebant̃ põtifices ⁊ veſtales virgines. Accipit̃ ⁊ pro vrceolo. Hor. Reges dñt multis vrgere culullis: ⁊ torquere mero quẽ ꝑſpexiſſe laborent.

Culeola ſũt cortices nucũ viridũ a ſilĩtudĩe culeoꝝ ꝗbus oleũ aut vinũ ↄtinet̃. Qđ ⁊ diminutiuũ a Culeũ videtur.

Culus. anus pars poſterioꝝ ⁊ ꝓprie inter clunes ⁊ nates. Uir. ſeu magis. Ouid. in Priap. vt culũ rugã nõ habuiſſe putes. Mar. Cum ſit ⁊ hic culo tritior ipſe tuo. Hic alio noĩe Podex dr̃ Juue. Et podice lęui cęduntur tumidę medico ridẽte mariſcę. Culum aũt dici putant quaſi culeon. i. vaginam. Uñ in Priap. legimus. Et qđ nos culum culeon ille vocat. Quidam a colendo ꝙ fędo libidinis pruritu colitur.

Culigna vas proprie vinarium.

Culina pe. ꝓ. locus in quo coquunt̃ epulę quaſi culina a colo. is. vt Uar. ait ꝙ locupletiorẽ in ea ignem colamus. Juue. cõtinens pro contento poſuit. ſ. culinam pro cibis coctis cũ inquit. Sequitur ſua quẽq; culina. Inde Culinarius ⁊ Culinor. aris. quod eſt culinam exerceo.

Culmẽ. qđ culmis tegit̃: ⁊ ab antiꝗs culmina dicta ſũt tecta: qꝛ ędificia de culmo. i. paleis e meſſibus contegebant.

Culmus. frumenti calamus a radice vſq; ad ſpicam: dictus ꝙ colatur: qui ⁊ columus dicebatur. Unde ⁊ columen primo poſtea culmen. Stipula ipſa folia quem ambiunt culmum. dicuntur etiam culmi vt docet Uar. qui in ſummo campo naſcuntur: ꝙ ſummum culmen teneant.

Culpa vt Do. inquit eſt eius qui neſciens aliquem lęſit.

Culter: ⁊ cultruꝫ dꝛ. Proper. Et canis in noſtros nimis experrecta dolores cũ fallenda meo pollice cultra forent. Feſtus. Clunaculũ eſt cultrum ſanguinarium. Hinc Cultellũ ⁊ cultellus diminutiua. Eſt autem culter quo vtimur in menſa. Juue. Spectas ⁊ chironomãta volanti cultello donec peragat dictata magiſtri oĩa nec ſane minimo diſcrimine refert quo geſtu lepores ⁊ quo gallina ſecetur.

Cultrarius: miniſter ꝗ victimaꝫ cultro victimat ꝗ alio noĩe dꝛ victimarius. Sue. in Cali. Ad mota altaribus victima ſuccinctus põpaꝝ hitu e lato alte malleo cultrariũ mactauit.

Cultus. tus. ornatus: a colo. is. cuius contrarium eſt. Incultus Ambro. li. hexa. Ea prima eſt gratia quę ſi deſit tota domus deformi horret in cultu.

Cũ p̃poſitio copulatiua qñq; iungit̃ notãti ſocietatẽ ⁊ ↄiũctionẽ aĩ: vt ſũma cũ beniuolentia: ſũma cũ hilaritate illũ excepi. Itẽ iungit̃ ablr̃o ſi comite aliq̃ ꝑſona ꝗs fecerit ꝗdpiã: vt cũ Socrate ꝓfectus ſum. Et mihi cũ illo negociũ eſt. Et cũ hoſte pugno. In cõpoſitiõe v̓o poſtpoſita ĩuenit̃: vt mecũ tecũ ſecũ: ꝗcũ: ꝗbuſcũ. Interdũ ornatus vł metri cã. Aliqñ aduerbiũ eſt ⁊ accipit̃ ꝓ qñ. Qđ quidã. Quũ ſcribũt. Et apud veteres quon ſcribebãt. Uirg. Cũ faciã vitulã pro frigibus ipſe venito. Nõ nihil me ↄſolat̃ cũ recordor quãta me cõplecteris beniuolẽtia. Jungit̃ mõ ĩdicatiuo. Ut cũ dico cũ dicebaꝫ cũ dixi cũ dicã. Mõ ſubiunctiuo: vt cũ dicerẽ. Interdũ ponit̃ pro dũ. Ci. Cũ me in aphricã ↄtuliſſem. Interdũ ꝓ q̃uis ⁊ exigit tñ iungiturq; ſubiunctiuo. Ci. ꝓ Deiotaro. Cũ in oĩbus cauſis grauiorib⁹ initio dicẽdi cõmoueri ſoleã tñ in hac multa ita me ꝑturbãt. Aliqñ ꝓ qm̃: ſiue pro cã. Et ſilr̃ ſubiunctiuo iungit̃: vt cũ ĩueniã latinos ꝓprio ſermone hęc parum attigiſſe: conat⁹ ſum ꝓ virib⁹. Jungunt̃ qñq; cũ ⁊ tũ. Quę licet idẽ fere ſignificẽt: diuerſo tñ mõ ordinant̃. Nã in cũ eſt ꝗddã minus in tũ ꝗddã maius: ⁊ h̓ duob⁹ modis fit: vt aut gñale p̃cedat ſequatur ſpeciale: aut ambo ſint ſpãlia. Primo mõ ſic. Quitil. Qđ cũ oĩbus ↄſitẽdũ ẽ: tũ nobis p̃cipue ꝗ rõnẽ dicẽdi a bono viro nõ ſeparamus. i. oĩbus: multũ mihi ãt maxĩe. Altero mõ. Idẽ. Qđ opus Marcelle victori tibi dicamus: quẽ cũ amiciſſimũ nobis: tũ eximio lr̃aꝝ amore flagrantẽ digniſſimũ hoc mutuę in nos charitatis pignore iudicabamus. i. multũ ꝑꝑ amorẽ tuũ in nos plus tñ ꝑꝑ amorẽ lr̃aꝝ. Aliqñ etiã cũ ↄiunctiuo iungunt̃. Ci. graui teſte priuatus ſum amoris erga te mei p̃re tuo clariſſimo viro ꝗ cũ ſuis virtutibus: tũ v̓o te filio ſupaſſet oĩum fortunas ſi te ante vidiſſet q̃ꝫ vita decederet. Qñ ãt fit ſub duobus verbis fieri dꝫ ſub eodẽ mõ ⁊ tpe: vt Ci. ĩ p̃ncipio li. de nã deoꝝ. Cũ multę res ĩ phia nequaq; ſatis adhuc explicatę: tũ difficilis brute qđ tu minime ignoras ꝗſtio eſt de nã deoꝝ. Ponit̃ qñq; tũ ſine cũ geminatũ vel triplicatũ in rebus paribus. Quitili. Nec indignet̃ Herodotus ęquari ſibi Titũliuiũ: tũ in narrãdo mirę iucunditatis clariſſimiq; candoris: tũ in ↄcionibus ſupra q̃ꝫ enarrari poteſt eloquentẽ ita dicunt̃ oĩa tũ rebus: tum perſonis accõmodata. Ponitur nõnunq̃ tum pro aliquãdo. Cice. Tũ hoc tum illud argue. i. mõ hoc: modo illud. Quãdoq; pro tunc. Uirg. Tũ primũ noſtri cacũ videre trementem. Quãdoq; eſt aduerbium ordinis pro deinde. Idẽ Aeneas matri eumenidum: magnoq; ſorori enſe ferrit ſterilemq; tibi proſerpina vaccam. Tum ſtygio regi nocturnas

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

inchoataras. Quandoq; pro preterea. Idem lib.iij. Tū vox tetrum inter odorem. Sunt qui diſtinguant: vt quando prepoſitio eſt: cum. c. ſcribi debeat. quando aduerbium ſeu coniunctio cum. q. Sed cum ratio non ſit ſatis ponderoſa iam doctorum vſus obtinuit vt cum. c. ſemper ſcribatur. Quare vnuſquiſq; prout voluerit ſcribet.

Cum maxime. vna pars eſt: ⁊ ſignificat nimis. Ter. in ecy. Hāc bacchidem amabat vt cum maxime tum Pamphilus eum pater vxorem vt ducat orare cepit.

Cum poteſtate eſt dicebatur de eo cui a populo alicui preferebatur negocio ſeu qui magiſtratum gerebat. Ci. lib. ij. artis ve. Felix an infelix priuatus vel cum poteſtate ſit.

Cum imperio eſt dicebat̄ cui noīatim dicebatur a pplo īperiū

Cumprimis ſignificat imprimis. Apule. Hic cumprimis nobilis ac facundus. Sic dicitur cumprime.

Cume. arum. Vide in dictione Comum.

Cumatilis color qui ⁊ Ceſius Ceruleus alio nomine dicitur. Nam greci κυματα fluctus vocant. Plau. Cumatilem togam aut Plumatilem.

Cumera pe. cor. Vas ingēs vimineū vel ēt fictile quo frumēta condunt̄: vt inq̄t Acron. Mō dr vas qd capit quinq; vel ſex modios: qd lingua ſabinor Trimodiū vocat̄. Hor. li. Ser. Cur tua plus cumeris laudas granaria noſtris?

Cumerum: vas nuptiale a ſilitudine cumerarum dictum.

Cumulus. pe. cor. aceruus proprie dicitur: quāuis Virg. Cumulum pro altitudine ⁊ quaſi a cumine aque poſuerit. Inſequitur cumulo preruptus aque mons. Et cumulus eſt qui additur menſure: plane: vt inquit feſtus.

Cumulare implere coaceruare: ⁊ quaſi ad cumulum addere. Tractum a menſuris quibus nihil poteſt addi. Et dicimus cumulo tibi honores: ⁊ cumulo te honoribus. Ambro. lib. j. offi. Honoribus te cumulaui. Hinc cumulatim aduerbium aceruatim Cumulate abundanter.

Cuminum vide in dictione Ciminum.

Cune ⁊ Cunabula pro eodē accipiunt̄ dicta q̄ſi Cyne ⁊ cinabula. Nam κυνεειν greci eniti dicunt ⁊ parere υ in u latine conuertitur αλλα κυω εςι τορημα. Sūt enī lectuli in q̄bus īfantes ſolent iacere qui etiā īcunabula dn̄r. Vn̄ ſepe legimus. Ab incunabulis. Nā in hoc loco nihil ſiḡt: ſicut et in aliq̄bus dictionibus: vt columis ⁊ incolumis. Sūt qui cunabula ⁊ īcunabula a cunis deducant: ⁊ ea pprie dici exiſtimēt que ad cunas muniēdas ⁊ ornādas ptinent in q̄bus iacet et condit̄ infans. Plau. in am. Sz puer ille quē ego laui vt magnus ē: ⁊ multū valet: nec eū quiſpiā colligare quiuit īcunabulis. Et in Tru. Faſcijs opus eſt puluinis cunis incunabulis. Per trāſlationē varie ſumunt̄. Idē in pſeu. Sz iſtic ſeruus Cariſto huc qui aduenit q̄d ſapit vſq; a cunabulis. i. vſq; ab īfantia vel vſq; a puero. Hoc eſt ab ea etate q̄ īcunabulis agit̄. Col. cū a primis cunabulis Simo liberis parentibꝰ eſt oriundus audiſſe potuerit. Liui. lib. iiij. Ab incunabulis imbutū odio tribunor. Virg. lib. iij. Cunabula p initijs poſuit. Mons ideus vbi ⁊ gētis cunabula noſtre centū vrbes habitant. Silr̄ Ci. lib. de optimo gn̄e dicendi. Nō fuit de oratoris q̄ſi incunabulis dicere. Hier. Habitatio deſerti ⁊ incunabula monachor talibus inchoant̄ alimentis. Ci. in Sal. poſuit p nutrimentis: cū ait. An vllū exiſtimas poſſe fieri ciuem egregiū qui non his artibus ⁊ diſciplinis ſit eruditus? An vlla alia putas rudimēta: ⁊ īcunabula virtutis: q̄bus aī ad glorie cupiditatē alant̄. Nā rudimenta p initijs: ⁊ īcunabula p nutrimētis dixit. Qn̄q; īcunabula vocamus nutricationē puerilē a cunabulis. Sue. de Veſpa. Quare princeps quoq; ⁊ locum incunabulorum aſſidue frequentauit.

Cuncti. ſignificat quidem omnes: ſed qui ſint cōiuncti. Omnes etiam ſi ſunt diſiuncti ⁊ diuerſis locis.

Cūctor. aris. cū can̄ t. a cūctus ſit ctor. aris. cū o ſine c a contus que eſt ptica: ambo ſignificāt īmorari differre ab eo q cūcti ſimul ſine difficultate moueri non poſſint. Vel ab eo q qui contis vada rimant̄ paulatim pcedunt. Liui. lib. j. Alij dum cūctanter in ripis iter pugne fugeq; cōſiliū oppreſſi. Col. Nā diſpendioſa eſt cctactio: primū q apibus predā ceteriſq; aialibus pbet. Cūctanter cū mora. Incūctanter ſine mora. Liui. lib. j. Tum illū haud cunctanter diſcidiſſe cotem ferūt. Aug. lib. vj. con. Quod violari nō pōt inconctanter pponebā violabili. Ponitur qn̄q; cunctari pro dubitare. Sue. de Augu. Cūctari ſe ne ſi ſupeſſet eriperet legibus reum. Qn̄q; p manere. Virg. Reginam thalamo cunctantē. A cunctor ſiūt cōpoſita pcunctor ⁊ recunctor qd eſt iterum moror. Augu. Tū me recūctantē abripere atq; excutere ab eis: ⁊ trāſilire quo vocabat. Cunctatio mora ſeu dubitatio.

Cuneꝰ ελλινιςι λεγεται ςιφος ως ξενοφωνεντη ωαιδεια αλλασφην των ξυλων εςιν. Inſtr̄m qd ad ſcindenda ligna adhiberi ſolet. Huius prima pars acutior eſt: vt quāuis rimulā facile intret: ſequēs aūt latior ⁊ amplior. Virg. Nā primi cuneis ſcindebāt fiſſile lignū. Per tranſlationē Cuneus ſumit̄ pro peditū multitudine in cunei formā redacta: q̄ cuncta in acie primo anguſtior deinde latior pcedit: vt Vege. lib. ij. ſcribit. Ab huius ēt cunei ſilitudine dicta ſūt loca in theatro. i. graduū ordines in quibus vulgo ſpectatores ſtabāt iter ſedentiū ſubſellia. Iuue. Digna tuo cuneis an habent ſpectacula totis qd ſecurus ames. Victru. lib. v. Cunei ſpectaculorū in theatro ita diuidant̄ vt anguli trigonorum qui currunt circa curuaturā circinationis dirigant aſcēſus, ſcalaſq; inter cuneos ad primā pcinationē. Inde theatrum eleganti epitheto. Cuneatū dr. Virg. Cuneati hinc leta theatri. Excuneati ab Apuleo dicti ſunt q̄bus ſedendi locus nō fuit in cuneis cōfertis. Sed ⁊ conſtipatā turbā cuneos dicimus. Cypria. Stipatus clientū cuneis. Virg. lib. iiij. Per cuneos geminatus enī populiq; patrūq;. Et cuneus dictus eſt ager in hiſpania contiguus ſacro promontorio.

Cuneatus. a. um. qd eſt in formā cunei factum. Vn̄ a Liuio forma ſcuti cuneatior appellat̄: cuius ſūmū latius: imum ſtrictius erat. Et cuneatus ager apud col. in cunei formā factus: vtputa cū eſt longus pedes centū latus ex vtraq; pte pedes. xx. altera pedes. x. apud Plynū li. iij. Hiſpania cuneatur anguſtijs. i. in cunei formā efficitur. Hinc Excuneatus de quo in dictione cuneus. ⁊ Diſcuneatus. Vide loco ſuo.

Cuneatim. ſiḡt p cuneos. Ammia. Imperator cuneatim ſtipatꝰ

Cuniculus animal lepori ſimile qui ſubter effoſſa latere ſolitus eſt. Mar. Gaudet in effoſſis habitare cuniculis antris. Item cuniculus diminutiuum eſt a cuneo: a quo cuniculus aīal appellatus eſt vt inquit Var. Item cuniculus foramen ſub terra occultum quod neu. genere. Feſtus cuniculum ptulit: ex quo vapor trahitur in balnearibus vaporibus.

Cunire. eſt ſtercus facere. dictum a cunis infantium que ſepe ſtercore fedantur.

Cunila. que ⁊ cunilago: qn̄q; a Ply. dr ab Ariſt. conyza. herba eſt quā Theodorus Gaza pullica rē cōuertit: q pullices necat. Col. lib. x. cunicule noſtratis: quā ſatureā ruſtici vocant Huius vo herbe multa ſunt genera. Nā quedā Bubula appellat̄: ⁊ ſemē pullegij hz qd ctra ſerpentes in vino bibitur. Quedā ſatureia. a grecis Origanā Heracleoticum. Tertia a grecis Maſcula a nr̄is cunilago odoris fedi radicis lignoſe: folijs aſperis cuius manipulum ſi quis in domo poſuerit omnes a tota domo blattas ad eam tradunt cōuenire. Prodeſt aduerſus omnia venenata.

Cunnus per duplex. nn. pars mulieris pudenda.

Cupe vaſa vinaria maiora que vulgo. Vegetes appellantur Luc. Nāq; ratē vacue ſuſtētāt vndiq; cupe. Cupis enī naues in mari ſuſtinent̄ cū ipſar latera carineq; reſarciūt̄. A priſcis caupe dicte a cauo. Unde caupones a caupis.

Cupes. cupedia: ⁊ cupedula: ab antiq̄s dicebāt̄ Lautiores cibi ſiue cupiditas lautior cibor q rebus cupidinis alimēta prebeant. Gelius. Coniectabamus ad cenulam non cupedulas ciborum: ſed argutias queſtionum. Ci. Ambitio mulieroſitas peruicacia liguritio temulentia cupedia.

Cupedinarij: q̄ eſculēta ⁊ potulēta vendūt. Var. lib. rer humanar. Numerus eq̄tius. Cupes ⁊ macellus romanus ſingulari latrocinio multa loca habuerunt in feſta. His in exilium

actis publicata ſunt eoꝝ bona: ⁊ ędes vbi hītabāt dirutę: ęq̄ ea pecunia ſcalę deum penatū ędificatę. Ubi hītabāt locus vbi venirēt ea q̄ veſcēdi cā in vrbē erāt allata. Itaqꝫ ab altero foꝝ cupedis appellatū ē. Terē. i eu. Ad macellū venimꝰ ꝯcurrūt mihi lęti obuiā cupedinarii oēs ceterij lanij coqui.

Cupedinarium forum: ⁊ Cupedinis forum: a cupiditate: vel ꝙ ibi fuerit domus Cupedinis romani equitis.

Cupio. is. cupiui. vł cupij. itū. pe. ꝓ. ſm q̈rtā ꝯiugationē q̄ḋ apd̄ antiquos ꝓferri ſolebat. Oui. li. faſ. Mars vidit: viſamqꝫ cupit: potiturqꝫ cupita. Lucr. li. j. Effringere vt arta nāę p̄mus terraꝝ clauſtra cupiret. Eſt āt cupere optare: q̄ꝫq̄ꝫ ab inuicē ſeparent̄ q2 cupimus q̄ in ſpe ſūt: optamus q̄ non ſperamus Ci. in ora. Neqꝫ vō cupiētibus nobis atqꝫ exoptātibus fructus ocij datus eſt. Et cupere minoris vis eſt q̄ꝫ deſiderare Ter. in heau. Quāto diutius abeſt tanto magis cupio: tanto magis deſiderio. Huiꝰ vbi cōpoſita ſūt Cōcupio a quo cōcupiſco q̄ḋ i eſt vſu frequētiori: ⁊ ſigt̄ vehemēter cupio. Iuſti. li. ij. Nihil victores p̄ter gloriā ꝯcupiſcunt. Sal. Nā vti q̄ſqꝫ domū aut villā. Poſtremo vas aut veſtimētū alicuius ꝯcupierat dabat operā: vt is in ꝓſcriptoꝝ numero eēt: hinc ꝯcupiſcentia quę eſt bonaꝝ ęque ac malaꝝ reꝝ appetitus. Diſcupio. valde ſeu varijs modis cupio. Cęlius ad Ciceronē. Te videre ⁊ oīa itima ꝯferre diſcupio. Habeo āt q̄ꝫ multa. Percupio valde cupio. Plau. in aſi. Percupio obſeq̄ gnato meo Dicimus etiam bene cupio: ⁊ male cupio.

Cupidus. auidus. Ter. in adel. Tace. Egomet ꝯueniā ipꝫ: vt cupide accipiat. i. bn̄ ⁊ libēter. Hoc ē magna auiditate. Accipit̄ interdū ꝓ amatore: ſicut cupere ꝓ amare. Terē. in an. Uel ꝙ ipſi bn̄ cupio glycerio. Ponit̄ tn̄ ꝯſequens pro antecedente. Optime enī amamus aliquos cū illis bene cupimus.

Cupido. maſ. gn̄is accipit̄ ꝓ deo qui filius veneris fuiſſe fingitur a poetis: a quo cupidineus. a. um. Cupio vō fę. gn̄is ꝓ cupiditate q̄ꝫuis cupiditas leuior ſit q̄ꝫ cupido. Lucil. li. xix. Cupiditas ex hoīe cupido ex ſtulto nunq̄ꝫ tollit̄: ꝙ cupiditas ꝑ quędam ſit temperatior defluens a cupidine.

Cupręſſus vide in dictione Cypariſſus.

Cuprium generis quoddam ęris. Unde apud Palladiuꝫ. Cuprini claui dicuntur. Legimus quoqꝫ Cyprium.

Cur aduerbiuꝫ ſignificat. Quare: licet quidam quę per. q. ſcribendum putent ⁊ a quare per ſyncopen atqꝫ apocopen deductum. a. ⁊. e. litteris detractis.

Cura. eſt flagrans in corde ſtimulus. Unde dicta eſt ſolicitudo anxietaſqꝫ q̈ſi cor eda ꝙ cor edat ⁊ excruciet. Uir. Qn̄qꝫ hęc te cura remordet. Qn̄qꝫ ponit̄ ꝓ ſtudio ⁊ diligentia: vt ſalus tua eſt mihi curę. i. ad ſalutē tuā ſtudiuꝫ adhibeo. Qn̄qꝫ pro opere q̄ḋ ad habita cura fit. Mar. Teqꝫ piget curę pręmia ferre tuę. i. p̄mia operis abſte facti. Qn̄qꝫ pro amore. Uirgil. At regina graui iamdudū ſaucia cura. Idem etiā apud inferos inter monſtra habitantia in faucibus inferoꝝ ponit curas quaſi deas aliquas. Et vltrices poſuere cubilia curę. A cura fiunt compoſita Tricurus ⁊ ſecurus pe. pro.

Curioſus a multa cura d̄r: ſiue ī bonū ſiue ī malū: ī malū quotiēs plus diligētię q̄ꝫ oporteat rebus vel nr̄is vel alienis adhibet̄. In bonū cū cura ſupra modū vtimur ad res bn̄ gerēdas. Eſt igit̄ curioſus q̄ multū ſiue diligēter aliq̄d curat. Ci. Apio pul. Ita eſt hō non mō prudēs verūetiam ęquus vir ⁊ curioſus. Et ꝓ Sex. Etenī aīus eius vultu flagitiā parietibus tegebant̄. Sꝫ hęc obſtructio: nec diuturna eſt neqꝫ obducta: ita vt curioſis oculis ꝑſpici nō poſſit. In bonū quoqꝫ Col. li. iij. vſus eſt aduerbio. Sinautē ipſaꝫ vitē ſternere voles iuxta radicē: ita ne ipſaꝫ lędas curioſe fodito ſilr̄ Incurioſe. Gel. ſi q̄s nō incurioſe legat. Non eſt ergo curioſus a parua cura vti valla putauit ſꝫ a diligenti ⁊ optima. De deriuatione quoqꝫ cū dicat curioſus non tā a cura q̄ꝫ a curia vr̄ deſcendere cuius cōpoſitū magis eſt in vſu. Incuria. i. negligētia: tametſi curia a cura dicat̄ nō ei aſſentio. Neqꝫ de cōpoſitione: vt a curia componat̄ in curia. Sed dico ita venire curioſus a cura per adiectionē litterę. i. quēadmoduꝫ ⁊ Curia niſi a Curio ſumere velimus. Utrūqꝫ Plau. in Aul. poſuit. etiam agnum miſi: quo quidē agno ſat ſcio magis curioſaꝫ nuſq̄ꝫ eſſe vllam beſtiaꝫ volo ego ex te ſcire quid ſcit agnus curio quia oſſa ⁊ pellis totus eſt: ita cura macer quin exta iſpicere in ſole licet: ita is pellucet q̈ſi laterna punica. Feſtus exponit. Curionē agnū q̈ſi confectū ⁊ extenuatū curis. Silr̄ Incuria per adiectionē. i. liquet non a curia ſed a cura componi quod ſignificatio eoꝝ aperte declarat. Nā cura ⁊ incuria diuerſa ſunt ⁊ oppoſita: ex aduerſaqꝫ eoꝝ ſignificatiōe facile monſtrat̄ in curia a cura cōponi. qm̄. in. negatiue ſtat: ⁊ alterius ſignificatio ex contrario alterius edocet̄: eo ꝙ ſicut cura diligentia eſt: ita incuria negligentia. vt Ci. in Lęl. oñdit. Uituperanda eſt rei maxime neceſſarię tāte incuria. Q̄ḋ nō ſignificaret ſi a curia componeret̄. Nam eſſet locus a curia diuerſus: quoniā curia locus erat vbi curas publicas gerebant ⁊ vbi cura ſacroꝝ publica. Nec adiectioneꝫ litterę. i. Incurioſus ⁊ incuria niſi euphonię cauſa factā puto: ꝙ non recte ſonet. Curioſus ⁊ ī cura. Curia vō accepiſſe. i. arbitror vt aliam a cura ſignificationē caperet: ⁊ nihilominus primitiui naturam ſꝑ oleret. A curioſus fit curioſitas ꝓ affectiōe ⁊ diligentia. Ab incuria incurioſus. Amb. li. j. offi. īcurioſus ſalutis: glīę cupidus. Ply. Rebellat ſępe humor īcurioſe datus. Aliqn̄ incurioſus capit̄ pro pingui vt apud Apuleum.

Curia a cura dicta eſt. Curiarū duo gn̄a erāt romę. Nā locus vbi ſenatus rempu. curat. Curia d̄r. Et vbi cura ſacroꝝ tractatur: curiā appellamus. i. vbi vel ſacerdotes res diuinas vel magiſtratus humanas curat. Et nō ſolū pro loco: ſed ēt pro hoībus curia ſumit̄. Luc. Victo iure minax iactatis curia gracchis. Curię ēt noīant̄ in q̄bus vniuſcuiuſqꝫ partis pplī ro. q̄d gerit̄: q̄les ſūt hę in quas Romulus pplm̄ diſtribuit numero. xxx. q̄s qm̄ tunc reip. curā per earum partium ſnīam expediebat curias appellauit. Hi poſtea additę alię q̄nqꝫ fuere ita vt in ſua q̄ſqꝫ curia ſacra publica faceret fieri abſqꝫ obſeruaret. Curia in qua habebatur ſenatus templuꝫ erat. Habebatur autem mō in ęde Apollinis: modo in delubro concordie: modo in hoc: modo in illo templo.

Curiales dicunt̄ qui ſūt eiuſdē curię: ſicut Tribules eiuſdē tribus Curiales flamines curraꝝ ſacerdotes. Curiales menſę in q̄bus īmolabatur Iunoniqꝫ quę curis eſt appellata.

Curiata comitia: conuentus qui litiū cā incutijs fiebant.

Curiones a curijs dicti ſūt in q̄bus ſacerdotes ita res diuinas curabant: ſicut ſenatus res humanas in curia hoſtilia curare ſolebat vt inq̄t Uar. Et curiones dn̄r p̄cones Iul. capitolinus. Ille q̄ curionē dici iuſſit: in poſturā fecit ⁊ paſſus eſt. Euſe. lib. iiij. eccleſiaſticę hiſto. Miſſo curione ad pplꝫ iubet voce maxima ꝓteſtari polycarpum tertio ꝯfeſſum ſe eē xp̄ianum. vel lau. vō in aul. agnū curionē appellat macilentū tanq̄ꝫ ob curā ſit emaciatus. Unde a contrario. Apul. in floridis agnum optimū ⁊ pinguē dicere volens appellauit in curioſum. Et curiones dicti ſunt quidam romani ciues.

Curionatus. us. ipſe magiſtratus appellatur.

Curionia: ſacra quę a curionibus incurijs fiebant.

Curionum dicebatur ęs quod dabatur curioni ob ſacerdotium curionatus.

Curio. as. a cura fit. Et eſt curare operā dare. Ci. Cura vt valeas. Aliqn̄ incūbere ⁊ curā hēre. Plau. Tu q̄ agēda ſūt cura. Sꝫ in idē recidūt. Aliqn̄ mederi. Ci. Difficilius alij alijs morbis curant̄. Aliqn̄ reficere. Un̄ curate corpus dicimus cum de hoībus loq̄mur. Q̄ḋ eſt cibo lauachro: ⁊ his ſilibus operam dare. Uirg. Corpora curamus: feſſos: ſopor: irrigat artus. Terē. in adel. Aedepol ſyriſſe te curaſti moliter. i. cibaſti vel refeciſti. Cū vō de apibus ⁊ hmōi aīalibus cibo tm̄ accipimus. Huius cōpoſita ſūt Accuro vn̄ Accuratus. Cōcuro. Plau. in bac. Magis vnū ī mēte ē mihi nūc ſatis vt cōmode ꝓ dignitate opſonij hęc ꝯcuret coquus. Procuro. de q̄ alibi. Percuro ꝑfecte curo. Col. li. vij. Hic idē ſanguis niſi miſſus fuerit ſaniē creabit. Q̄ḋ ſi ſupperauerit tarde ꝓcurabit̄.

Curator: qui pupillis loco tutoris datur: dictus ꝙ pupillarium bonoꝝ curam gerat. Et curator d̄r qui in rei frumentarię: et agris diuidundis prępoſitus eſt. Et a Hellio. Catulus d̄r cu-

ratoꝛ reſtituendi capitolij. Et gñali vocabulo curatores dicuntur pꝛępoſiti. Uñ ⁊ a frontino de curatoꝛibus aquaꝝ ſcriptum eſt. Sue. in cali. Curatoꝛē muneꝝ ac venationum per continuos dies in conſpectu ſuo cauſa henis verberatuꝫ nõ pꝛius occidit ꝙ̃ offenſus putrefacti cerebꝛi odoꝛe.

Curatoꝛius. a. um. qđ ad curatoꝛē ptinet: vt Curatoꝛia actio.

Curatio inqͣt Do. medicoꝝ eſt cura ventis: curatura diligentię Inuenit̃ etiã curatio p iniunctõe muneris. Plau. Quę mea curatio eſt. Liui. lib. j. Qđ facile apparat non tam ad honoꝛē eius curatio altioꝛ faſtigio ſuo elata eſſet factum.

Curius nomen romani ciuis exactiſſima frugalitate ⁊ perſpecta foꝛtitudine. Hic cum in ſcamno ſederet: ſamnitum legati magnum auri pondus publice miſſum attuliſſent: inuitarentqꝫ: vt eo vti vellet reſpondit. M. Curium male impare locupletibus ꝙ̃ locupletem fieri. Et qui acie uinci nõ potuit eum pecunia coꝛrumpi non poſſe.

Cures tm̃ pluralis numeri Sabinoꝝ oppidũ cui imperabat. T Tacius: cuius ciues. Quirites dicebantur. Conueneruntqꝫ Romulus ⁊ Tacius in hanc ſniam vt e duobus pplis vnus efficeret̃ ⁊ Sabini romã migrarent: romaqꝫ nomen retineret: ſꝫ romani ⁊ ſabini quirites appellarent̃. Ouid. lib. ij. faſ. te tacius paruiqꝫ cures ceninaqꝫ ſenſit. Hinc etiaꝫ populi cures. Virg. lib. ix. tacitoqꝫ ſeni: curibuſqꝫ ſeueris.

Curis lingua ſabinoꝛum haſta dicitur. Unde Juno dicta eſt Curitis: quia eandem haſtam ferre putabant.

Curetes pe. p. quidã Cretę ppl̃i de q̃bus. Ouid. li. iiij. me. Largoqꝫ ſatos curetas ab imbꝛi. Alij fuerunt ſacerdotes Cybeles qui ⁊ coꝛibantes dñr q̃ ad ſacra cybelis admiſſi ſunt caſti ⁊ puri illicqꝫ ſaltant armati. Dicti a κορυβαν qđ iactationem ſignificat capitis ꝙ capita ſaltando iactent. Furijſqꝫ agitent̃. Alij fuerunt populi in dalmatia. Luc. Illuc bellaci confiſus gente curentum. Item Alij etholis vicini.

Curculio. pe. coꝛ. non per. g. vt patet ex Plauto qui comędiam inſcripſit curculionem ꝓlogũ per pꝛimas lr̃as verſuuꝫ. Curculio ſcripſit: aĩal paruũ frumentũ coꝛrodẽs q̃ſi gurgulio eo ꝙ nihil in eo pęne aliud ꝙ̃ guttur videtur. Eſt enim curgulio via patens ſeu fiſtula in gutture per quã ſpũs attrahitur atqꝫ emittitur. Is cõſtat ex oſſibus flexuoſis ⁊ mollibus q̃ſi ex anulis in catenę modũ cõpactis ⁊ ĩperfectis. Dicitur etiaꝫ ſpiritalis fiſtula: quę ſemper patet: vt ſpiritus liberum habeat exitum: qui ad pulmonem coꝛqꝫ defertur.

Curro. is. cucurri curſum. Cuius cõpoſita qñqꝫ geminant ſyllabã: qñqꝫ nõ. Virg. lib. iiij. Decurrere iugis alij de parte patentes tranſmittunt curſu cãpos. Liui. li. xxij. Qua cuiqꝫ ꝓximũ fuit decurrerunt. Cato ꝯtra Piſonẽ. Video hac tẽpeſtate ꝯcurriſſe oẽs aduerſarios. Ter. in Ecy. Una illaꝝ ĩterea ꝓpere pręcucurrit. Currere vͦ ꝓpꝛie in terra dicimus. Uñ fit curſus. Sed figurate ⁊ in mari naues velociter volantes currere dñr. Virg. Sed tibi qui curſum vẽti quę fata dedere. Apul. Et inopinati auiũ curſus terroꝛem adiecere. Et hꝫ paſſiuũ in tertia ꝑſona vt ĩquit Priſ. ſicut multa alia. Nam dicimus. Currit̃ ſpatiũ: aratur terra: inſerit̃ arboꝛ. Terẽ. in adel. Decurſo ſpatio bibitur vinũ. Cõpoſita huius verbi ſũt Accurro: qđ eſt ad aliquem locũ vel hoiem auxiliandi complacendiue cauſa curro. Ter. in an. Ibi tũ examinatus Pãphilus bene diſſimulatũ amoꝛem ⁊ celatuꝫ indicat accurrit: mediã mulierẽ complectit̃. Concurro ſimul curro: ⁊ ꝯcurrere ſimul oẽs currere. Lac. lib. ij. tum vͦ alacres ad deoꝝ templa ꝯcurrunt. Aliqñ ſignificat ꝯ ſiue aduerſus currere. Nã cum duo exercitus collatis ſignis pꝛęliũ ineunt: ꝯcurrere dicunt̃. Virg. Audetqꝫ viris ꝯcurrere virgo. Sal. Maximo clamoꝛe cũ infeſtis ſignis ꝯcurrũt. i. ſimul oẽs aduerſus currunt. Circũcurro: a quo circũcurſo. Amb. Diſcite virgines non circũcurſare per alienas ędes. Decurro. Diſcurro ꝑ diuerſa loca curro. aut huc ⁊ illuc curro. Liui. li. j. Signoqꝫ dato iuuentus romana ad rapiẽdas virgines diſcurrit. Excurro extra curro. Ci. apio pul. Mãdaui vtriqꝫ eoꝝ vt ante ad me excurrerent vt tibi obuiã ꝓdire poſſem. Aliqñ de malo intelligitur vt cũ fiunt excurſiones a militibus quę idẽ ſunt qđ incurſiões. Nã excurſiões vocant̃ reſpectu illoꝝ a q̃bus recedunt. Incurſiones reſpectu eoꝝ in quos incurrit̃. Liui. lib. j. Infines romanos excurrerunt ppl̃abundi magis ꝙ̃ iuſti moꝛe belli. Incurro. introcurro. intercurro inter mediuꝫ curro. Ci. li. j. ad herẽ. Alteꝝ genus narratiõis eſt qđ itercurrit nõnunꝙ̃ fidei aut criminatiõis: aut tranſitiõis: aut alicuius apparatiõis cã. Occurro. Pꝛecurro: antecurro: ſiue cito añ eo. Plau. in am. Me captas qꝛ tute ab naui clanculũ alia via pͥcurriſti. Terẽ. in eu. Abi pꝛęcurre vt ſint domi parata. Pꝛocurro. Percurro ꝑfecte ſiue ad finẽ vſqꝫ curro. Recurro retro curro: aut cito ſequoꝛ. Plau. in Ciſ. Ego ad anum recurro rurſuꝫ. Ter. ĩ adel. Ubi me illic nõ videbit: iã huc recurret ſat ſcio. Ci. Terẽtię. Et ſi Deſippo quoqꝫ ita ĩperaui ſtatĩ vt recurreret. i. ſubito reuerteret̃. Hĩc recurſo as. qđ ẽ ſępe currẽdo ⁊ recurrẽdo: aut voluẽdo reuoluẽdo eo. Vir. Urit atrox iuno ⁊ ſub noctẽ cura recurſat. Succurro. Trãſcurro: vltra vel de loco ad locũ ſubito vado. Ter. in eu. Tu abi atqꝫ obſera hoſtiũ intus dũ ego tranſcurro ad foꝛum.

Curſo. as. ſępe curro. vel continuo ſępe vado. Cice. in Cato. Alij ſcandunt malos alij ꝑ foꝛos curſent. Teren. in Ecy. Trepidari ſentio ⁊ curſari hoꝛſum ſurſum.

Curſito. as. frequẽtatiuũ a Curſo frequẽtatiuo. Diom. Sũt q̃dã iteratiuoꝝ ⁊ iteratiua ſępe ĩ tres gradus deducũt vͤba: q̃le ẽ video deĩde viſo: ⁊ qđ plus ẽ viſito. Itẽ Curro. Deinde curſo ⁊ curſito. Ter. ĩ Ecy. Hodie mihi haud poteſtas data eſt: ita curſitando atqꝫ ambulãdo totũ hunc cõtriui diem.

Curſus. us. ⁊ Curſio currendi actum ſignificant: quod ⁊ deambulante ⁊ equitãte poteſt intelligi.

Curſura. ę. idẽ qđ curſus. Var. Equi alij ſunt idonei ad rẽ militarẽ: alij ad vecturã: alij ad admiſſuram: alij ad curſuram.

Curſoꝛius. a. um. quod ad curſum pertinet: vt nauis curſoꝛia Sidonius Tiphim curſoꝛiam aſcendi.

Curſoꝛ qui currit. Et curſoꝛ tabellarius dꝛ a celeritate eundi. Mar. Curſoꝛem ſexta tibi ruſe remiſimus hoꝛa.

Curſim. aduerbium ſignificat Currendo: ⁊ incurſim celeriter Cęcil. Nullus ſum niſi meam rem pꝛopero incurſim perdere. Plau. Curſim curram qđ eſt currendo curram.

Currus: carrus: cuius diminutiuũ eſt curriculus vel curriculũ ꝙ eo veteres ad curſum in ludis vterentur.

Curriculus vel curriculũ: bꝛeuiſſimũ vehiculi genus. Curtius li. viij. Alioꝝ turbati ęqui in amnẽ pͥcipitauere curricula. Eſt ẽt Curriculũ: curſus. Iuue. ⁊ totas effudit habenas curriculo quẽ ſi reuoces ſubſiſtere neſcit. Ci. ꝓ Rabi. Exiguũ nobis vitę curriculũ nã circũſcripſit: ĩmẽſuꝫ gl̃ie. Plau. in epi. Nã vt apđ poꝛtũ te ꝯſpexi curriculo occępi ſeq̃ vix mõ adipiſcẽdi poteſtas data eſt. Itẽ curriculũ ſignificat tp̃s. Vir. li. viij. Curriculo expulerat ſomnũ cũ fęmina pꝛimũ. i. medio tp̃e. Et curriculũ locũ ſiue ĩteruallũ vbi currit̃ denotat a carceribus ad calcẽ: q̃ gręce ςαδιο δρομος λεγεται ελλινςι. Apul. Quos ſępe in curriculo vectoꝛes fuiſſe conſtat.

Curiculo aduerbium ſignificat curſim ſtatim celeriter.

Curule. neu. gñis per ſimplex. r. Et Curulus fę. gñis ſedes ex eboꝛe qua maioꝛes magr̃tus vtebant̃ in curru. Hoꝛ. li. j. epi. Cuilibet hic faſces dabit eripietqꝫ curule cui volet ĩpoꝛtunꝰ ebur. Nã ſenatoꝛes q̃ curulẽ magiſtratũ: hoc eſt maioꝛẽ honoꝛẽ geſſiſſent honoꝛis gr̃a in curiã vehi ſoliti erãt curru in quo ſella eẽt ſupꝛa quã ꝯſiderent. Curules etiã dicebantur ęqui quadrigales vel magiſtratus qui curulibus vehabantur. Luc. lib. iij. Pꝛętoꝛ adeſt: vacuęqꝫ loco ceſſere curules.

Curruca: parua auis quę alienos pulos pꝛopꝛios putãs nutrit. Iuue. Tu tibi tunc curruca places.

Curuus. a. um. qđ eſt inflexum: ac conotoꝛtũ a quo Incuruũ ꝑ valde curuum. Ter. in eu. Incuruus tremulus labijs demiſſis. Do. Incuruus valde curuus: ſicut ĩfractus: valde fractꝰ Pꝛocuruus. Vir. Neqꝫ ille ꝓcuruã expectãt falcẽ. Recuruꝰ Curuũ ẽt dꝛ bura quę quaſi temo eſt inter boues.

Curuo. as. flecto. deoꝛſuꝫ aſpicio capite deflexo. Lac. li. ij. Quia curuant cęleſte aĩal ad veneranda terrena. Idem in eodem Ille vobis ſublimen vultuꝫ dedit: vos in terram curuam-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ni. Huius.compoſita ſunt Accuruo qꝺ eſt iuxta curuo. Col. li.iiij. Nã fragilis eſt ea pte materia qua torta et accuruata cum deponeret̃ ceperat vitiũ. Recuruo rurſus curuo Idez li.iii. Omnis nux vnam racidem mittit: ⁊ ſimplici ſtilo ꝓrepit.cũ ad ſcrobẽ ſolidũ radix ꝑuenit duritia hũi coercita recuruatur. Incuruo eſt eiuſdez cum ſimplici ſignificationis.

Curueſco curuus fio. Amb. Oleaꝝ non curue ſcentiũ buberta te baccarum. Huius cõpoſitum eſt Incurueſco quod protulit. Ci. in tuſ. Ramos baccarum hubertate incurueſcere.

Curuamẽ.ipſa curuatio. Oui.li.ij.me. Sectus in obliquũ eſt lato curuamine limes. Sel. Sub alio atqꝫ alio cęli curuamine.

Curtus.a.um. incultus quaſi mutilus. Hor. Nunc mihi curto ire licet mulo vel ſi libet vſqꝫ tarentuz A martiale dictus eſt curtus.calix.i.fractus. Et a Perſio curta ſuppellex. Hic Curto.as.a quo Decurto. De quibus in dictione. Decurtatus.

Cuſpis poſterior pars haſtę licet qñqꝫ ꝓ ipſa haſta ⁊ qñqꝫ pro ſummitate haſtę. Hinc cõponitur tricuſpis ⁊ deriuatiuum ſit Cuſpido.as.quo vſus eſt. Ply.li.xi. Urorum cornibus barbari ſeptentrionales potant. vrnaſqꝫ binas capitis vni⁹ cornua implent alij prefixa his pila cuſpidant.

Cuſtos.qui rez aliquã tuetur ⁊ curat. Unde cuſtodẽ hoſti dicimus qui curat neqs iniuſſus ingrediat̃. Cuſtodem horti:q̃ prohibet aliquem in eum ingredi. vel dãnum facere. Cuſtodem ſacrorũ qui ſacra miniſtrat atqꝫ obſeruat. Uir. At domus herculei cuſtos pinaria ſacri Ci.li.ij.offi. Malus enim cuſtos eſt diuturnitatis metus.

Cuſtodio.is.iui.itum.obſeruo. Gel.li.j. Parſimoniaz apud veteres ramos ⁊ victus atqꝫ cęnarum tenuitas non domeſticã ſolũ obſeruatione ac diſciplia. ſꝫ publica quoqꝫ aĩaduerſione: legũqꝫ cõplurium ſanctionibus cuſtodita eſt.

Cuſtoditũ. qꝺ cũ cuſtodia eſt. Incuſtoditum qꝺ ſine cuſtodia eſt Mar. incuſtoditis ⁊ apertis leſbia ſꝑ liminibus peccas.

Cuſtodia obſeruatio. Qñqꝫ etiã ponit̃ ꝓ eo q̃ cuſtodit Tibul. Sed precũ ſi grande feras cuſtodia victa ẽ. Qñqꝫ ꝓ eo qui cuſtoditur. Sue. in domi. Nec niſi ſecreto atqꝫ ſolus pleraſqꝫ cuſtodias receptis quidẽ ĩ manu catenis audiebat. Et digel. de reoꝝ cuſtodia ſcribit̃. Ne quis receptã cuſtodiã ſine cã dimittat. Et alibi. Si cuſtodia ſe interfecerit vel ꝑcipitauerit: militis culpę aſcribitur. Itez cuſtodia carcer appellat̃. Col.li.j. Nam illa ſolẽnia ſunt oĩbus circunſpectis vt ergaſtuli mancipia recognoſcant: vt explorent an diligenter vincta ſint: an ipſę ſedes cuſtodię ſatis tutę muniteqꝫ ſint.

Cuſtodiarium. locus in quo quis aliquid cuſtodit Cyprianus Derelinquetur filia ſyon. ſicut caſa in vinea: ⁊ ſicut cuſtodiarum in cucumerario.

Cuſtoditio. eſt opera ad aliquid cuſtodiendum ſumpta.

Cutis pellis. ſiue corium. Ply. Ergo cutis ipſa ſenſu caret maxime in capite vbicũqꝫ per ſe ac ſine carne eſt vulnerata non coit. vt in bucca cilioqꝫ. Huius diminutiuum eſt. Cuticula. Compoſita ſunt Intercus morbus. Intercutaneum quod intra cutem eſt. Subcutaneũ qꝺ ſub cute. Subtercutaneum quod ſubter cutem eſt. Recutiti etiam a cute dñr iudei ideſt circuncĩſi ⁊ cute hoc eſt preputio priuati.

Cutiones dicti videntur a contractione: ꝙ in emendis vęndendiſqꝫ mercibus tardi perueniant ad iuſti precij finem.

C ante Y

Cyanus. ſignificat fabam. Suidas κυαμος ει λος οσπριου et magicalis eſt.

Cyane.es pe. indifferenter nympha ſicula fuit que ĩ fontem ſui nominis conuerſa fertur. Ouid.li.ix.me. Cognita cyane prę ſtanti corpore nympha. et lib. de ponto. Quaqꝫ ſuis cyanez miſcet anapus aquis.

Cyaneus: color cęruleus. Uar. Cyanea penula amictus graſſatur. Dicitur ⁊ Cyanus Ply. ĩ nomine eſt ⁊ cyani colos Grę ci κυανους dicũt. Hinc Cianeus gẽma appellatur ex iaſpidum genere colore ceruleo.

Cynum: metallum.

Cyanee ſiue cyanitę ĩſulę ſeu magis ſcopuli ſub thracio boſphoro qui ſpẽm hñt inter ſeſe concurſitantiũ: quę naues fluctibus imergãt ob aduerſos in ſe ventos confligentes que ⁊ a complodendo ſunt etiam Symplegades appellatę.

Cyathus. pe. cor. paruum poculum. Iuue. Cardiaco nunq̃ꝫ cyathum miſſurus. amico. Ad cyathum ſtare dicuntur pincernę regibus quibus cyathiſſant hoc eſt in cyatho vina miniſtrãt Sue. in Ceſa. Sed. C. Mem. etiam ad cyathum ⁊ vinum ni comedi ſtetiſſe obiecit. ε λλινησι κυαθος λεγεται οτι κυω εσι το φιλεω και γαρ ουτως εις την φιλιαν εσχανται ου οηθηνει και σουιδας εφη κυαθος ουν παρα το χυω χυαθος ητοι τοχεω. Eſt ẽt cyathus gñs quoddam menſurę quo cibaria gallis dari ſolebant. Col. li. ix. Nam ſingulis capitũ quaterni cyathi diurna cibaria ſunt cum magis terni vel bini prębeantur Plynius li.xxij. ſcribit cyathum per ſe pendere drachmas decem.

Cybele.es. ⁊ Cybelles.is. vel. ę. pe. cor. Nam vt docet Ser. anapęſtus eſt in hac dictione cybele hęc fuit vxor Saturni a cybelo phrygię monte ſeu oppido vbi eius ſacra primo ſunt inſtituta. Scribit Feſtus Cybelem a nõnullis ideo appellatã: q̃r ageret hoĩes in furorẽ qꝺ grẽci κυβισω dicunt. i. attezare de la perſona geſticulari vt Ho. li. xvj. aliud pagina penul. Sacerdotũ enĩ Cybeles propriũ ẽ caput rotare Suidas κύβελη ή ρεα παρα τα κυβηλα ορη ορεια γαρ η θεος διο και εποχειται λεοντων ζευγει και κιναιδοι κυβελη ιεροι εισι ν Hec primum ops ⁊ terra dicta fuit: ꝙ ſit dea telluris: quę ⁊ veſta dicit̃ propter qꝺ curru vehi a poetis fingitur q̃r terra pendent in aere: ⁊ rotis ſuſtineri q̃r rotat̃ ⁊ ſemper voluitur mundus Mater deum q̃r oĩa gignit. Et mr̃ alma. ab alẽdo. Et mr̃ phrygia a monte phrygię quem pluratiuo numero dindyma vocant. In eo ſacra ſibi ꝑ corybãtes inſtituit a quo dindyme ⁊ dindymene a nõnullis vocat̃. Et Berecinthia a monte phrygię qui βερεκυνθος appellatur. Et Pales ꝙ ſit pabuloꝝ dea. Rea απο του ρεω fluo ꝙ terra affluens ſit oĩuz rerũ. Dicta ẽ ⁊ Idęa ⁊ phrygia ⁊ peſſimuntia. De qua Clau. Turrigeneamqꝫ petit Cybelẽ ſinuoſa draconẽ. Mar. ⁊ Cybeles picto ſtat corybãte tholus. Ex Apulei ſententia edẽ erat dea cybele bellona ⁊ Iſis. Quãdoqꝫ tamẽ metri gratia ſcribitur ꝑ duplex. ll. Et ſit cybelle bacchius pes ex prima breui ⁊ duabus longis Proper. Uertice turrigero iuxta dea magna cybelle. Luc. li. j. Et lotam paruo reuocant ad mone cybellem.

Cybium: piſcis genus quod ita ſciſſum eſt: vt mediuz ęque pateat in omnes partes ad ſimilitudinem theſſerarum. Ply. li. xxxij. Cybium eſt conciſa pelamis.

Cyboriũ gñs pomoꝝ alexãdrinoꝝ. Hor. Obliuioſo leuia maſſico cyboria. Acron. Cyboria. alexãdrina poma q̃ hñt ſilia colocaſijs folia in quoꝝ ſĩltudinẽ fcã pocula eodẽ noĩe appellãt̃ aut certe ꝓ cibis poſuit tanq̃ꝫ cibũ poculis cõpenſaret. Cyboriũ quoqꝫ nunc dr̃. Structura q̃dã altare cooperiens. qualia multa romę a ſũmis põtificib⁹ extructa fuere. Uñ ſcribit̃ diuum Gregorium feciſſe ad beatum petrum ſuper altare cyborium cum columnis quattuor ex argento puro.

Cyclas. adis. veſti feminea rotunda. Nam. gręci. κύκλον circulũ και κυκλάω circũdo dicunt. Iuue. Hę ſunt quę tenui ſudant ex cyclade. Et videtur veſtis tenuiſſima explicatilis ⁊ ſpatioſa. Proper. Et longa cyclade verit humum.

Cyclades. pe. cor. Inſulę in Ionio mari quibus ab ortu ſolis ęgęum mare eſt: ab occaſu Myrtilum occupant ad ſeptuaginta millia. Dictę cyclades ꝙ in cycli formam diſponantur Nam a promontorio Geſteo circa delum in orbem ſitę ſunt Alij dicunt vocari Cyclades non quia ĩ rotunditate ſitę ſint ſed ꝙ longo ordine eas circuire neceſſe ſit propter promontoria. Unde ⁊ Uir. Sparſaſqꝫ per ęquor dixit cyclades. Sũt autem numero quinquaginta tres.

Cycli. quaſi circuli loca erant athenis vbi aliqui vęnibant. Id aũt nomẽ eſt tractũ a circulari circunſiſtentia vęndendoruz Cyclus enim rotundũ ſignificat. Quare Menander ait. Ita qꝫ ego mihi videor per deos immortales videre meipſum indutum currere circum ac vęnire.